

Lisabonská smlouva podepsána - máme mít radost?

24.listopadu 2009 Jan Bauer

Prezident podepsal Lisabonskou smlouvu. Kolem nového reformního dokumentu se v Evropské unii strhla bouřlivá diskuse na téma, jak nahlížet na nové smluvní uspořádání EU.

Každý dokument lze hodnotit z perspektivy právní či politické a platí, že kdo v něm chce najít negativa, najde je, stejně jako ten, kdo hledá jeho kladné stránky. Taková je i Lisabonská smlouva - jejím přijetím dochází k omezení národního veta, snížení hlasovací váhy v Radě či zvýšení počtu oblastí, kde se hlasuje kvalifikovaně, nikoliv jednomyslně, na druhou stranu smlouva rozšiřuje pravomoci národních parlamentů prostřednictvím oranžové karty, prodlužuje lhůty pro podání námitek či zavádí obousměrnou flexibilitu, tedy přenášení pravomocí nejen z národních států na EU, ale i opačným směrem. Lisabonskou smlouvu je však dle mého názoru třeba posuzovat zejména z politického hlediska a kontextu, ve kterém vznikala.

Z toho pohledu ji vnímám jako nutné zlo, které bylo nutno podstoupit, abychom završili desetiletou snahu evropských státníků o reformu Evropské unie. Samozřejmě zaznívají hlasy, že Česká republika Lisabonskou smlouvu neměla přijímat, nicméně bez ní by nám bylo ještě hůře než s ní. Velké země, které na přijetí smlouvy tlačily, by totiž našly řešení tak jako tak a je lepší, když jsme se na výsledném kompromisu podíleli. Zůstaneme tak v hlavním proudu evropské integrace.

To je důležité z několika hledisek. Lisabonská smlouva dokazuje schopnost dohodnout se na evropském projektu a potvrdit hodnoty, na kterých byla Evropská unie založena - tedy zajištění celoevropského míru, volného pohybu osob, služeb či kapitálu a dalších. Podpis je důležitý i z ekonomického hlediska - vždyť řada velkých českých podniků je dnes v cizích rukou a jako součásti evropského projektu k nim budeme mít lepší přístup a kontrolu, než kdybychom stáli vně.

Evropská unie se dnes skládá ze sedmadvaceti států a je takřka nemožné, aby každý prosadil sto procent svých zájmů. Přesto se domnívám, že ty české jsou smlouvou dobře ochráněny - dobrou práci odvedla Topolánková vláda a také vyjmutí z Listiny základních práv a svobod EU je pro Českou republiku přínosné v tom smyslu, že u nás nebudou uplatňována nadbytečná sociální práva. Přistupujme tedy k Lisabonské smlouvě jako k maximálnímu možnému kompromisu a snažme se jej jako takový využít ve vlastní prospěch.